

Kodas	Modulio pavadinimas			ECTS kreditai	Kontaktinės valandos	Savarankiškų studijų valandos	Atsiskaitymo forma
BFIV2113	Baltų filologijos įvadas			5	48 + 2 (egz.)	100	Egzaminas
Pakopa	Lygmuo	Vykdymo laikas	Dėstomoji kalba	Reikalavimai studijuojančiajam			
BA	1/1	3 semestras	Lietuvių	Išklaustas kalbotyros įvadas			
Koordinuojantis dėstytojas		Kiti dėstytojai		Fakultetas (institutas)		Studijų kryptis	
Prof. habil. dr. B. Stundžia		Doc. dr. B. Kabašinskaitė		Filologijos, Baltistikos katedra		Lietuvių filologija	

Modulio tikslas: ugdomos kompetencijos		
Duoti baltų kalbų kilmės ir baltų etnogenezės pagrindus. Supažindinti su pirmaisiais baltų tautų tekstais, išmokyti juos skaityti, transliteruoti, transponuoti. Supažindinti su baltų kalbų bendrumais ir skirtumais, tautosakos bei mitologijos metmenimis.		
Studijų siekiniai	Studijų metodai	Vertinimo metodai
<p>1. Išmokyti analizuoti ir vertinti kalbą, folklorą ir mitologiją kaip sistemas ir socialinius reiškinius:</p> <p>a) suprasti ir kitiems perteikti baltų kalbų formavimosi ir raidos chronologiją, baltų tautosakos ir mitologijos esminius bruožus, kalbos ir kultūros indoeuropietiškoji paveldą;</p> <p>b) suprasti ir kitiems perteikti baltų kontaktų su kitomis gentimis palikimą: skolinius, kopijas ir bendros kūrybos elementus;</p> <p>c) skaityti ir transliteruoti senuosius baltų raštijos paminklus, surasti juose kalbas apibūdinančių fonetikos ir morfologijos skiriamųjų ypatybių; transponuoti senuosius lietuvių tekstus;</p> <p>d) apibūdinti ir pagrįsti pavyzdžiais baltų kalbų ir pagrindinių tarmių bendrumus ir skirtumus.</p> <p>2. Suvokti būtinybę plėsti filologinį-kultūrinį akiratį.</p> <p>3. Racionaliai naudotis IT rengiant pranešimus, pamokas, paskaitas apie baltų kalbas, tarmes, tautosaką, mitologiją ir gentis;</p> <p>4. Suvokti reflektavimo ir mokymosi mokytis būtinybę.</p>	<p>Įtraukiamoji paskaita, diskusijos, kontrolinės užduotys (gali būti atliekama grupėmis), teorinis pranešimas</p>	<p>Kaupiamasis vertinimas:</p> <p>1. Testas: - uždarojo tipo klausimai, užduotys</p> <p>2. Teorinis pranešimas</p> <p>3. Darbas seminaruose: dalyvavimas diskusijose, kontrolinių užduočių atlikimas.</p>

Modulio planas		Kontaktinės val. ir studijavimo būdas						Sav. studijų laikas ir užduotys	
Nr.	Tema	Pask.	Sem.	Prat.	Lab.d.	Konsult.	Prakt.	Sav. d.	Užduotys
1.	Baltų vardas, jo kilmė. Filologijos supratimas. Baltų filologijos objektas.	2						4	Tikslinės literatūros skaitymas Kabelka, p. 5-14; Dini 2019, p. 30-42.
2.	Priešistorinių baltų gyventų teritorijų nustatymas, remiantis kalbotyros, archeologijos, antropologijos ir kitų mokslų duomenimis. Europos kultūros prieš indoeuropiečių genčių atsikraustymą.	3						10	Tikslinės literatūros skaitymas Dini 2019, p. 42-56; Gimbutienė, p. 26-56 (daug iliustracijų); Zinkevičius ir kt., p. 26-46 (daug iliustracijų); Lietuvių etnogenezė, p. 47-74
3.	Baltų formavimasis ir raida. Priešistorinių laikų ir vėlesni baltų kontaktai su suomiais-ugrais, germanais, slavais ir jų atspindžiai kalbose ir kultūrose: bendri reiškiniai, skoliniai, vertiniai (kalkės, kopijos).	4	2					13	Tikslinės literatūros skaitymas ir aptarimas Dini 2019, p. 191-222; 226-237; Salys, p. 27-41; Lietuvių etnogenezė, p. 82-98; Kabelka, p. 135-143.
4.	Pirmieji baltų genčių paminėjimai istorijos šaltiniuose. Baltų genčių, nepalikusių rašto paminklų, kalbos ypatybių nustatymas: jotvingiai, kuršiai, žiemgaliai, sėliai.	2						6	Tikslinės literatūros skaitymas Kabelka, p. 19-39; 63-84; Dini 2019, p. 57-71; 294-323; Lietuvių etnogenezė, p. 101-104; 172-180; 206-209.
5.	Žinios apie baltų gentis ir kultūras viduramžiais ir renesanso laikais.	2	4					11	Tikslinės literatūros skaitymas ir aptarimas Dini 2009; Dini 2019, p. 424-443.
6.	Latviai, prūsai, lietuviai: rašto paminklai, kalbų ypatybės,	1	24					38	Tikslinės literatūros skaitymas ir aptarimas,

	tarmės. Tekstų skaitymas, transliteravimas, transponavimas ir kalbos ypatybių nustatymas bei apibūdinimas.								darbas su parinktais prūsų, latvių ir lietuvių kalbų tekstais Kabelka, p. 40-62; 85-101; 108-124; Dini 2019, p. 325-383; 444-483; Salys, p. 42-53; 135-164; Subačius, p. 328-338.
7.	Baltų kalbų tarmės. Lietuvių ir latvių tautosakos bendrumai ir skirtumai. Baltų mitologijos apmatai.	2	2					8	Tikslinės literatūros skaitymas ir aptarimas Kabelka, p. 55-62; 92-95; 112-117; <i>Visuotinė lietuvių enciklopedija</i> , t. 12, p. 262-269 (lietuvių tautosaka); A. Butkus, p. 83-120 (latvių tautosaka); Dini 2019, p. 280-287; Gimbutienė, p. 148-178;
8.	Pasiruošimas egzaminui ir jo laikymas							10	
Iš viso:		16	32					100	

Vertinimo strategija	Svoris procentais	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
Kaupiamasis vertinimas:			
Egzaminas: 1. Uždarąjo tipo testas: pasirenkamųjų atsakymų užduotys.	20	Sesija	Gebėjimas atskleisti žinias – pasirinkti teisingus teiginius.
2. Praktinė užduotis: skiriamųjų baltų kalbų ypatybių tekstuose radimas ir apibūdinimas	30		Gebėjimas tekstuose surasti ir apibūdinti skiriamąsias baltų kalbų fonetikos ir morfologijos ypatybes.
Teorinis pranešimas	20	Semestro antroji pusė	Vertinami gebėjimai pateikti pasirinkto baltų filologijos aspekto teorinį pamatą, pasirinktu aspektu aptarti baltų kalbas/ tautosaką/ literatūrą, pateikti pavyzdžių, juos analizuoti, vertinti, apibendrinti.
Dalyvavimas paskaitose ir seminaruose, 2 kontrolinių užduočių atlikimas	30	Semestro pabaiga	Pasirengimas, gebėjimas dalyvauti diskusijose aktyvumas, gebėjimas pateikti probleminių pastabų, gebėjimas atlikti kontrolines tekstologinio pobūdžio užduotis.

Privaloma literatūra					
Nr.	Autorius	Leidimo metai	Pavadinimas	Period. leid. nr. ar t.	Leidimo vieta: leidykla ar nuoroda
1.	J. Kabelka	1982	<i>Baltų filologijos įvadas.</i>		Vilnius: Mokslas
2.	P. U. Dini	2019	<i>Baltų kalbų lyginamoji istorija</i>		Vilnius: MELC
3.	P. U. Dini	2009	<i>Baltų kalbotyros apyaušriai.</i>	<i>Archivum Lithuanicum</i> 11, 439-458	https://www.academia.edu/2506719/Archivum_Lithuanicum_11
4.	A. Salys	1995	<i>Baltų kalbos, tautos bei kultys</i>		Vilnius: Baltos lankos
5.	P. Subačius	2001	<i>Tekstologija. Teorijos ir praktikos gairės</i>		Vilnius: Aidai
6.	A. Butkus	1995	Latvių tautosaka		http://www.lt-lv-forum.org/files/786/Butkus_Latvi%C5%B3%20tautosak_a.pdf
7.	A. Butkus	1990	<i>Mūsų broliai latviai</i>		Vilnius: Mokslas
Papildoma literatūra					
Nr.	Autorius	Leidimo metai	Pavadinimas	Period. leid. nr. ar t.	Leidimo vieta: leidykla ar nuoroda
1.	P. U. Dini	2000	<i>Baltų kalbos: lyginamoji istorija</i>		Vilnius: MELI
	M. Gimbutienė	1985	<i>Baltai priešistoriniais laikais</i>		Vilnius: Mokslas
2.	Z. Zinkevičius, A. Luchtanas, G. Česnys	2006	<i>Tautos kilmė</i>		Vilnius: MELI
1.		1987	<i>Lietuvių etnogenezė</i>		Vilnius: Mokslas
2.	M. Gimbutienė	1996	<i>Senoji Europa</i>		Vilnius: MEL
3.		1957	<i>Lietuvių literatūros istorijos</i>		Vilnius

			chrestomatija		
4.	A. Butkus	2013	<i>Baltų filologijos įvadas (ilustracijos)</i>		http://kalba.vdu.lt/mokslinveikla/vadoveliaimokymo-priemones/
5.	S. Karaliūnas	2005	<i>Baltų praeitis istoriniuose šaltiniuose 1–2</i>		Vilnius: LKI, VDU
6.	E. Jovaiša 1–3	2012-2016	<i>Aisčiai</i>		Vilnius: LEU, LMA
7.	P. U. Dini	2014	<i>Foundations of Baltic Languages</i>		http://www.esparama.lt/esparama_pletra/failai/ESFproduktai/2014_Foundations_of_Baltic_Languages.pdf
8.		2007	<i>Visuotinė lietuvių enciklopedija, t. 12: Lietuva, p. 262-269</i>		Vilnius: MELI

Aprašą parengė	Parašas	Patvirtino studijų programos komitetas	Parašas	Data
Bonifacas Stundžia		Komiteto pirmininko vardas, pavardė Brigita Speičytė		2020-09-10